Nekonečné hledání spravedlnosti

Kiri Dalena

vizuální vyprávění	5 min

Tvorba filipínské audiovizuální umělkyně je úzce svázána s politickým protestem. V šestici vybraných děl reflektuje sociální nerovnosti, politickou zvůli a násilí na Filipínách.

Rekviem za M

23. listopadu 2009 byla zastoupena cesta osmapadesáti lidem, kteří hodlali registrovat opozičního kandidáta s cílem ukončit vládu politické dynastie mocného klanu v provincii Maguindanao. Přes sto ozbrojenců je přinutilo sjet z dálnice na polní cestu vedoucí k úpatí kopce. Tam na bezbranné lidi, většinou zástupce médií a ženy, zahájili palbu a mrtvá těla narychlo pohřbili do hromadných hrobů i s jejich vozidly. *Rekviem za M*, které ukazuje záběry z pohřbů a místo masakru v opačné chronologii, „už není dokumentem ani kritickým zobrazením“, ale proměňuje se v „empirické procesí vzdalující se od zmíněné události“.

Z temných hlubin

V červnu 2016 tehdejší zvolený prezident Rodrigo Duterte ještě před svou inaugurací podepsal společné prohlášení o obnovení mírových jednání s Národní demokratickou frontou. NDF je ozbrojené křídlo Komunistické strany Filipín a v mírových rozhovorech o ukončení padesátileté guerillové války vedené Novou lidovou armádou (NLA) zastupuje stranu revoluce. V souvislosti s oživlou nadějí umělkyně usoudí, že konečně přišel čas ponořit se do vlastního archivu mapujícího politické nepokoje, a snové scény, odehrávající se pod vodní hladinou, prokládá dokumentárními záběry pořízenými analogovou i digitální technikou. Dílo *Z temných hlubin* je vzpurným vyjádřením ztrát a smutku, které se hromadily nevysloveny po celá desetiletí.

Vánoce v našich srdcích reloaded

HindiOke je složenina slov „není to ok“ a „karaoke“. Kolektivní dílo vychází z populární filipínské vánoční písně, která je na Filipínách ve svátečním období všudypřítomná. Filipínci na Filipínách i jinde drží v rukou cedule z tvrdého papíru s nápisy, jimiž vyjadřují svůj postoj k zabíjení. Použití tohoto typu cedulí odkazuje na fotografie obětí, vedle jejichž těl ležely cedule s nápisy „Prodávám drogy“ nebo „Jsem závislý na drogách“. Text písně byl změněn, ale její duch zůstává. Video bylo zveřejněno online jako součást kampaně sítě RESBAK, kterou Kiri

Dalena vytvořila spolu s dalšími filmaři a pracovníky v médiích a kultuře jako protiváhu k mlčení, jímž je obestřena smrtonosná protidrogová válka vedená za vlády prezidenta Duterteho.

Smazané slogany

Digitálně upravené oskenované fotografie dokumentující četné demonstrace za vlády tehdejšího filipínského prezidenta Ferdinanda Marcose, který v roce 1972 vyhlásil stanné právo a udržel si moc přes dvacet let. Dílo sestávající z přehlídky transparentů, z nichž byly odstraněny všechny nápisy, stručně vyjadřuje nebývalý rozsah útlaku a umlčování dané doby. V červnu 2022 snímky poničila voda, která v důsledku prudkých dešťů zaplavila sklad, v němž je umělkyně přechovávala. Voda fotografie dále rozpila a bezděčně tak zachytila situaci, která odráží současný návrat rodiny zesnulého diktátora k moci.

Alunsina

Film Kiri Daleny je modlitbou prosící bohyni Alunsinu, aby dala sílu dětem a starým lidem. Snímek promítaný vzhůru nohama zrcadlí utrpení/nespravedlnost a zaobírá se všednodenním životem jedné z tisíců rodin, které přežily válku proti drogám. Chřadnoucí babička s tichou starostlivostí a láskyplností pečuje o svá vnoučata v batolecím i teenagerovském věku. V jedné scéně zpívá nejmladšímu z vnoučat, které pije mléko z lahvičky, protest song, jako by to byla ukolébavka. Děti si spolu hrají. Samy od sebe se rozhodnou kreslit, aby dokázaly „zpracovat“, co je v životě potkalo. Připadají si jako slabé články řetězu. Musí se rozloučit se svým otcem, který byl zabit během policejní razie, protože údajně „kladl odpor“. Jejich matka byla křivě obviněna z prodeje drog.

Fronta

Ve videoinstalaci *Pila* (*Fronta*) pozorujeme, jak lidé v různých fázích života čekají ve frontě na potravinové balíčky před komunitní potravinovou bankou uprostřed pandemie a celostátních voleb. Někteří přišli už před rozedněním, aby se na ně dostaly konzervy, maso, zelenina nebo rýže, podle toho, co kdo bance tento týden daroval. Lidé si vyměňují tipy, jak si v téhle životní situaci poradit, říkají, že je lepší zařadit se do fronty už brzy ráno, povídají si o tom, co vařit, aby jídlo déle vydrželo, baví se o nezaměstnanosti, příležitostné práci, plánech na otevření obchodu, o očkování, bouřkách, požárech, bydlení a selhání místní správy, ale také například o Facebooku, Instagramu, tetování a ježdění na kole. Dokud tu budou potravinové banky, tito lidé se zapřísahají zařadit do fronty. Nakonec se fronta pohne. Prezidentské volby vyhrává diktátorův syn. Někteří ho volili. Pandemie pokračuje. Tato existenciální, strhující pětikanálová videoinstalace měla být původně v životní velikosti, ale její projekce tuto velikost překračuje.